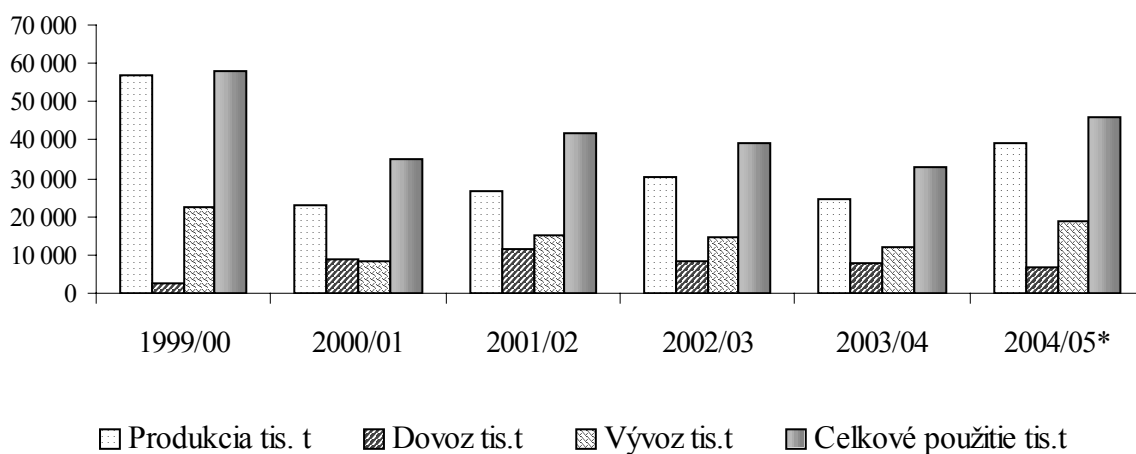

Strukoviny

Situačná a výhľadová správa k 30.6.2004

Vývoj ponuky a použitia strukovín v SR

Bratislava,
November 2004

Autor:

Ing. Helena TIBENSKÁ, CSc.

Technická spolupráca:

Miroslava MORÁROVÁ

Zdroje informácií:

- Eurostat, JRC, MS (Member State)
- Food and Agriculture Organization of the United Nations - Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo (august 2004)
- Global information and early warning system on food and agriculture – Skorý informačný systém a systém skorého varovania FAO
- JRC – MARS – analysis made with agro- meteorological data until 30th June
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
- Ministerstvo poľnohospodárstva Českej republiky
- Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Príručka o spoločnej poľnohospodárskej politike, MP SR, VÚEPP, Agroinštitút Nitra, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora Bratislava, 2003
- RADELA, s. r.o. Bratislava
- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor.

© VÚEPP Bratislava

ISBN 80-8058-344-7

9 788080 583446

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

EÚ	Európska únia
ES	Európske Spoločenstvo
EURO/ha	EURO na hektár
€	EURO
FOB	cena tovaru s dopravou do prístavu
FAOSTAT	štatistika FAO
ha	hektár
Kč	koruna česká
mil.	milión
MJ	merná jednotka
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
NK ES	Nariadenie Komisie Európskeho Spoločenstva
NR ES	Nariadenie Európskeho Spoločenstva
NR SR	Národná rada SR
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
Sk/ha	slovenská koruna na hektár
Sk, SKK	slovenská koruna
SAPS	Single area payment scheme – Jednotná platba na plochu
SOP	Sektorový operačný program
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
š. p.	štátny podnik
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
t	tona
tis.	tisíc
USD/t	americký dolár na tonu
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Z. z.	Zbierka zákonov

OBSAH

strana

ÚVOD.....	1
SÚHRN	1
1. Regulačná a podporná politika trhu	2
<i>1.1. Organizácia trhu</i>	<i>2</i>
<i>1.2. Slovensko a strukoviny v Európskej únii</i>	<i>3</i>
2. Situácia na trhu v SR	5
<i>2.1. Hrach siaty.....</i>	<i>8</i>
<i>2.2. Fazuľa</i>	<i>11</i>
<i>2.3. Šošovica</i>	<i>12</i>
<i>2.4. Krmne strukoviny</i>	<i>13</i>
3. Situácia na trhu v EÚ	15
4. Situácia na trhu vo svete	21
PRÍLOHY	

Úvod

Situačná a výhľadová správa „*Strukoviny*“ poskytuje komplexný pohľad na trh so strukovinami v Slovenskej republike v hospodárskom roku 2003/2004 a prognózu bilancií jednotlivých strukovín v SR pre hospodársky rok 2004/2005.

Súčasťou správy sú údaje o cenách výrobcov strukovín, informácie o regulačnej a podpornej politike trhu so strukovinami a situácia strukovín v zahraničí.

Bilancia strukovín celkom zahŕňa bilanciu hrachu siateho, fazule, šošovice a kŕmnych strukovín. Bilancia hrachu siateho je spracovaná ako súčet bilancií hrachu jedlého a hrachu kŕmneho.

V správe sa používa termín hospodársky rok, ktorý pre strukoviny začína 1.7. príslušného roka a končí 30.6. nasledujúceho roka.

Správa je k dispozícii vo Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a na internete <http://www.vuepp.sk/>.

Súhrn

Celková produkcia strukovín v roku 2003 poklesla o 18,3% v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok, ktoré najviac ovplyvnili hrach siaty a úrody medziročne poklesli o 43,0%.

V hospodárskom roku 2003/2004 celková ponuka strukovín bola nižšia 16,60%, okrem nižšej produkcie aj vplyvom poklesu zásob o 43,4% a dovozu o 4,3%. Potravinová spotreba medziročne vzrástla o 2,5% a osivárska o 14,3%. Podiel kŕmivárskej spotreby na celkovej ponuke predstavoval 24,6% a medziročne poklesol o 4,6%. Celkové použitie strukovín sa znížilo o 15,9%, čo sa prejavilo na konečných zásobách, ktoré dosiahli najnižšiu úroveň za celé sledované obdobie.

V roku 2004 oševné plochy strukovín medziročne poklesli o 9,2% na úroveň 15 093 hektárov. Najvýraznejší pokles oševných plôch sme zaznamenali pri kŕmnych strukovinách o 24,9% a pri hrachu siatom o 10,2%. Oševné plochy šošovice sa zvýšili o 46% a fazule o 2%.

Celková produkcia strukovín sa v roku 2004 odhaduje na 39 250 ton, t.j. nárast o 59,6% z titulu zvýšenia priemerných hektárových úrod o 76,1%. Najvýraznejší nárast priemerných hektárových úrod sa predpokladá u hrachu o 85,3% na 3,02 t/ha.

V hospodárskom roku 2004/2005 predpokladáme celkovú ponuku strukovín vyššiu o 38,9% na 46,4 tis. ton. Potravinová spotreba medziročne vzrastie o 8,0%, kŕmivárska až o 59,0% a osivárska spotreba o 4,6%. Podiel kŕmivárskej spotreby na celkovom použití sa odhaduje na 28,5%. Celkové použitie strukovín sa medziročne zvýši o 39,4% a zásoby o 9,5%. Vývoz strukovín predpokladáme na úrovni 18 750 ton.

Spotreba strukovín na obyvateľa a rok podľa predbežných údajov ŠÚ SR v roku 2003 bola 1,7 kg.

Ceny výrobcov strukovín od januára do konca augusta 2004 v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku vzrástli (od 0,3% do 4,5%). Najvýraznejšie vzrástli ceny kŕmneho hrachu.

Summary

In 2003, the total production of legumes decreased by 18,3% following unfavourable climatic conditions that mainly affected the production of peas (*pisum sativum*). The hectare yields of peas decreased by 43,0% in comparison with the previous year.

In the marketing year 2003/2004, the total supply of legumes was lower by 16,6%. It was caused not only by the lower production but also by the decrease of stocks (-43,3%) and import (-4,3%). The food consumption was increased by 2,5% and sowing seed consumption by 14,3%. The share of fodder consumption on the total supply was 24,6% and it decreased by 4,6% per annum. The total utilization of legumes decreased by 15,9%. The mentioned fact influenced the volume of ending stocks, that reached the lowest level during the whole watched period.

In 2004, in comparison with the previous year the sown areas of legumes decreased by 9,2% to 15 093 hectares. The most significant decrease of sown areas was occurred by fodder legumes (-24,9%) and *pisum sativum* (-10,2%). Sown areas of lentil and beans were increased by 46% and 2%, respectively.

In 2004, the total production of legumes is expected to be 39 250 tonnes, i.e. an increase by 59,6% because of the average hectare yield increase by 76,1%. It is estimated that the average hectare yield of peas will be the highest one in comparison with other legumes. Hectare yields of peas will be probably increased by 85,3% to 3,02 t/ha.

In the marketing year 2004/2005, it is estimated that the total supply of legumes will increase by 38,9% to 46,4 thousand tonnes. The food consumption will increase by 8,0%, feed consumption by 59,0% and seed consumption by 4,6%. The share of feed consumption on total utilization is expected to be 28,5%. Total utilization of legumes will be annually increased by 39,4% and stocks by 9,5%. Export of legumes is estimated at the level of 18 750 tonnes.

According to the preliminary data of the Statistical Office of the Slovak Republic, consumption of legumes reached 1,7 kg per inhabitant in 2003.

In the period of January-August 2004, the producer prices of legumes increased by 0,3%-4,5% in comparison with the previous year. The prices of fodder peas increased very noticeably.

1. REGULAČNÁ A PODPORNÁ POLITIKA TRHU

1.1. Organizácia trhu

Legislatíva k agrárnemu trhu so strukovinami

Colný sadzobník, ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2004—Nariadenie vlády SR č. 573/2003 Z. z. z 10. decembra 2003. Toto nariadenie stratilo účinnosť 1.5.2004.

Výnos MP SR č.152/2004–100 z 19. januára 2004, ktorý nadobudol platnosť **1. februára 2004**, ktorým sa zrušila platnosť výnosu MP SR č. 148/2/2003 z 21. januára 2003.

Výnos MP SR z 13. apríla 2004 č. 806/2004-100 o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva. **Platí od 1. mája 2004** s výnimkou par. 2 ods. 1 písm. f) a odseku 17 a 18, par.5, par. 16 a par.18, ktoré nadobudnú účinnosť 1. januára 2005.

Usmernenie ministra pôdohospodárstva o podpore v poľnohospodárstve poskytovanej formou jednotnej platby na plochu poľnohospodárskej pôdy a formou platby pre vybrané plodiny pestované na ornej pôde. Platí od 1.5.2004.

Metodický pokyn k Usmerneniu ministra pôdohospodárstva o podpore v poľnohospodárstve poskytovanej formou jednotnej platby na plochu poľnohospodárskej pôdy a formou platby pre vybrané plodiny pestované na ornej pôde. Platí od 1.5.2004

Usmernenie ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy týkajúce sa organizácie trhu s ľanom a konope pestovanými na vlákno. Platí od 1.5.2004.

Výnos MP SR z 3. augusta 2004 č 1657/2004–100, ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MP SR občianskym združeniam, nadáciam, neziskovým organizáciám a záujmovým združeniam právnických osôb. (Okrem iného sa dotácie zo štátneho rozpočtu môžu poskytnúť i na zachovanie genofondov rastlín v prírode).

a) Dotačná politika

- **V roku 2004 platí výnos Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 152/2004–100 z 19. januára 2004 o podrobnostiach o poskytovaní podpory na štrukturálne zmeny poľnohospodárstva v záujme konkurencieschopnosti jeho produkcie na trhu.**
- **Výnos MP SR z 13. apríla 2004 č. 806/2004-100** o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva. **Platí od 1. mája 2004** s výnimkou par. 2 ods. 1 písm. f) a odseku 17 a 18, par.5, par.16 a par.18, ktoré nadobudnú účinnosť 1. januára 2005.

b) Obchodná politika

Colné opatrenia

Dňom 1. januára 2004 nadobudol účinnosť Colný sadzobník – Nariadenie vlády SR zo 10. decembra 2003 č. 573/2003 Z. z. s platnosťou do 30.4.2004.

c) Ostatné

Od 1. apríla 1998 nadobudol platnosť **Zákon o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste** a doplnení niektorých ďalších zákonov, č. 144/1998 Z.z., ktorý zostane

v platnosti aj po vstupe SR do EÚ do roku 2006.

- **Zákon o poľnohospodárstve** a o zmene a doplnení ďalších zákonov. č. 240/1998 Z. z. zo 13. mája 1998 bol zmenený a doplnený zákonom č. 361/2000 Z. z. zo 4. októbra 2000.
- **Nariadenie vlády SR č. 717/2002 Z. z.** s účinnosťou od 1.1. 2003, ktorým sa mení Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 316/2001 Z. z. o rozvojových programoch poľnohospodárstva a vidieka v znení Nariadenia vlády SR č. 515/2002 Z. z.

1.2. Slovensko a strukoviny v Európskej únii

Organizácia trhu so strukovinami ako takými v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) Európskej únie neexistuje. Strukoviny sú však zaradené do systému **priamych platieb pre plodiny na ornej pôde**. V tomto zmysle európskej legislatívy sú podporované: **hrach (0713 10), bôb konský (0713 50) a bôb vľčí (ex 1209 29 50)**. Okrem toho sa podporuje špeciálnou prémieou **šošovica kuchynská (0713 40 00), cícer baraní (0713 20 00) a vika siata (0713 90 90)**.

Hospodársky rok pre tieto plodiny trvá **od 1. júla do 30. júna** nasledujúceho roka.

NR ES č. 1782/2003

ustanovuje spoločné pravidlá pre schémy priamych platieb v rámci SPP a upravuje o.i. NR 1251/99 (tzv. „horizontálne nariadenie“ pre viacero druhov poľnohospodárskych výrobkov).

Opatrenia na podporu vnútorného trhu EÚ:

Organizácia trhu, a teda ani intervenčné nákupy strukovín sa v krajinách EÚ nerealizujú.

Kompenzačné platby

Systém kompenzačných, resp. priamych platieb pre výrobu vybraných poľnohospodárskych výrobkov bol zavedený v EÚ s cieľom zaručiť farmárom dobrý životný štandard, zabezpečiť prijateľné ceny spotrebiteľom a stabilizovať trh.

Podpora do vstupu

sa realizovala v zmysle Výnosu MP SR č. 152/2004-100 z 19. januára t.r. Podpora sa poskytuje pre plodiny uvedené v prílohe č.1 tohto výnosu (bôb obyčajný, hrach siaty, šošovica jedlá, tiež strukovinovo-obilná miešanka a strukovinovo-olejná miešanka) do výšky **2 100 Sk/ha** úrody založenej na jeseň 2003, alebo na jar 2004. Pestovateľom, ktorí podali žiadosť do 10. februára bola vyplatená podpora do konca apríla 2004.

Podpora po vstupe

priame platby sa po vstupe vyplatia na základe dvoch systémov: **SAPS + národné doplatky**.

„SAPS“

Pestovateľ, ktorí žiadali o podporu do vstupu bol povinný podať do **14. mája 2004** aj žiadosť v rámci programu Jednotnej platby na plochu, tzv. **SAPS** (Single area payment scheme). Uplatňovanie tohto systému podpory schválila vláda SR v júni

2003, predbežne na prechodné obdobie do roku 2006.

NK ES č. 2199/2003

ustanovuje prechodné podmienky (na rok 2004) pre aplikáciu NR ES č. 1259/99 ohľadom zjednodušenej platby na plochu v nových členských krajinách EÚ

výška podpory

Na pridelenú finančnú obálku **85,72 mil. EURO** má nárok celá výmera poľnohospodárskej pôdy na Slovensku, tak ako bola zistená k 30. júnu 2003, t.j. asi **1 955 467 ha**. Z toho vyplýva, že výška podpory (aj pre založené porasty strukovín) bude cca **43,83 EURO/ha**. Samozrejme aj pre tento program podpory, hoci má zjednodušený systém kontroly, platia isté podmienky. Minimálna výmera oprávnená na platbu je 1 hektár a pestovateľ musí pôdu udržiavať v dobrom poľnohospodárskom stave. Platba sa vykoná raz za rok, očakáva sa, že výplata začne **od 1. decembra 2004** (najneskôr do 15. apríla 2005).

PPA

Výkon tejto platby bude realizovať **Pôdohospodárska platobná agentúra** so sídlom v Bratislave. Kontroly v rámci tohto systému budú zabezpečované na viacerých úrovniach, v zmysle nariadenia Rady ES č. 2419/2001 ustanovujúceho podrobné pravidlá pre uplatnenie Integrovaného administratívneho a kontrolného systému (**IACS**). Preto sa zaviedol systém pre identifikáciu poľnohospodárskych parciel, žiadateľov o podporu a všetky podrobnosti ohľadom platieb.

„Národné doplatky“

Okrem zjednodušeného systému sa budú plodiny na ornej pôde (čiže aj strukoviny) podporovať aj v rámci tzv. „národných doplatkov“ – z národných zdrojov. Slovensko sa rozhodlo využiť možnosť čerpať 25% prostriedkov z fondu pre Plán rozvoja vidieka pre účely financovania priamych platieb. Spolu so zjednodušenou platbou na plochu tak slovenskí pestovatelia môžu v prvom roku získať priame platby do **52,5%** úrovne EÚ.

Prístupová zmluva viaže poskytnutie národných doplatkov na jednotlivé schémy podpory podľa pravidiel ES. Pre Slovensko prichádzajú spomedzi rastlinných komodít do úvahy predovšetkým plodiny na ornej pôde (obilniny, olejniny, **strukoviny** a ľan) v rámci základnej výmery 1 004 668 ha, vrátane 1 215 ha šošovice. Podmienka vynímania pôdy z obrábania (minimálne 5%) zatiaľ v SR nebude uplatňovaná.

Pre oba systémy podpory vydalo MP SR Usmernenie ministra o podpore v poľnohospodárstve poskytovanej formou jednotnej platby na plochu poľnohospodárskej pôdy a formou platby pre vybrané plodiny pestované na ornej pôde. K tomuto Usmerneniu vydala PPA Príručku pre žiadateľa (zverejnené aj na stránke www.mpsr.sk).

Štátna pomoc

Okrem platieb z fondov EÚ Ministerstvo pôdohospodárstva SR v apríli 2004 vydalo Výnos o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva č.826/2004-100, v ktorom je zahrnutých niekoľko nepriamych foriem štátnej podpory poľnohospodárom.

SOP a PRV

Okrem priamych platieb na plochu a štátnej pomoci však v SR bude možné získať podporu aj v rámci iných foriem podpory: **Sektorový operačný plán a Plán rozvoja vidieka**. Tieto dva dokumenty poskytujú široké možnosti podpory výroby, spracovania, obchodovania, ale i iných doplnkových aktivít v poľnohospodárstve a mali by po vstupe Slovenska do EÚ nahradiť doterajší dotačný systém ako i podporný program SAPARD.

Budúcnosť je o kvalite

Aby boli naše výrobky konkurencieschopné na spoločnom európskom trhu, budúci spôsob pestovania strukovín si samozrejme bude vyžadovať dostatočnú výživu a ochranu proti škodcom a chorobám, dodržiavanie agrotechnických termínov, zníženie strát pri zbere a tiež optimálnu rajonizáciu a rozšírenie pestovateľských plôch strukovín.

Pre tento účel vypracoval Výskumný ústav rastlinnej výroby v Piešťanoch analýzu **Podmienky rozvoja pestovania strukovín v SR do roku 2007**, ktorý by mal slovenským pestovateľom týchto významných bielkovinových plodín napomocť v odbornom prístupe pri rozvoji ich pestovania, ktoré má iste budúcnosť aj v Európskej únii.

Pritom je samozrejme potrebné sledovať trendy a zmeny v SPP, v súvislosti s **Fischlerovou reformou**, ktorá dáva dôraz na trvalo udržateľné poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, kvalitu a bezpečnosť potravín a tiež prostriedky bude postupne presúvať z priamej podpory výroby na rôzne agroenvironmentálne programy.

2. SITUÁCIA NA TRHU V SR

Hospodársky význam strukovín v Slovenskej republike sa nedoceňuje. Dôkazom je 75% zníženie osevných plôch, pokles produkcie o 14,9% a následne spotreba strukovín na obyvateľa, ktorá v roku 2003 podľa predbežných údajov ŠÚ SR bola iba 1,7 kg, čo je oproti odporúčanej spotrebe menej o 0,9 kg. Spotreba strukovín na kŕmenie hospodárskych zvierat poklesla o 70,6%.

Priemerná ročná ponuka strukovín v období 1993 až 2003 dosiahla úroveň 78,8 tis. ton a ročne klesala o 13,5% (tabuľka č. 1). Kolísanie ponuky ovplyvnil vývoj ročnej produkcie, ktorá dosiahla priemernú hodnotu 70,8 tis. ton a medziročne klesala o 14,9%.

Súčasťou ponuky boli zásoby a dovoz. Zásoby v hodnotenom období dosiahli priemernú hodnotu 2,4 tis. ton a medziročne poklesli o 16,3%. Dovoz v prvej polovici sledovaného obdobia mal trend poklesu ale od roku 2000 sa zvyšoval o 17,8%. Na celkovej ponuke strukovín sa dovoz podieľal 11,1%, produkcia 86,9% a počiatočné zásoby 2,0%.

Bilancia strukovín v SR v tonách
Balance of Legumes in the SR (in tonnes)

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ ¹	93-94	94-95	95-96	96-97	97-98	98-99	99-20	00-01	2001-02	2002-03	2003-04*	Priemer ²
Produkcia ³	123 067	159 704	107 633	89 002	67 031	71 206	56 909	22 852	26 847	30 102	24 588	70 813
Počiatoč. zásoby ⁴	18 165	7 817	6 802	4 068	4 044	4 672	8 252	10 086	7 105	3 848	3 071	2 399
Dovoz ⁵	1 111	6 184	5 262	3 419	4 302	3 801	2 831	8 920	11 526	8 207	5 720	5 571
Ponuka⁶	142 343	173 705	119 697	96 489	75 377	79 679	67 992	41 857	45 477	42 157	33 379	78 783
Dom. spotreba ⁷	96 037	85 955	67 869	52 033	45 686	43 961	35 389	26 256	26 718	24 492	21 052	47 768
- potravinová ⁸	8 279	8 537	10 778	10 326	10 774	11 510	10 827	9 751	10 230	8 484	8 300	9 800
- osivárska ⁹	15 115	14 453	12 553	9 767	9 760	8 521	5 101	4 059	3 275	3 294	3 405	8 119
- krmivárska ¹⁰	66 490	54 980	39 156	27 490	21 800	20 384	16 634	11 273	11 872	11 713	8 602	26 399
- ostatná ¹¹	6 153	7 985	5 382	4 450	3 352	3 546	2 827	1 173	1 341	1 001	745	3 450
Vývoz ¹²	38 489	80 948	47 760	40 413	25 019	27 465	22 517	8 497	14 911	14 595	9 927	30 049
Použitie¹³	134 526	166 903	115 629	92 446	70 705	71 426	57 906	34 753	41 629	39 087	30 979	77 817
Konečné zásoby ¹⁴	7 817	6 802	4 068	4 044	4 672	8 252	10 086	7 105	3 848	3 071	2 399	966
Rozdiel od priemeru 1993-2003 v percentách¹⁵												
Produkcia ³	73,79	125,53	52,00	25,69	-5,34	0,56	-19,63	-67,73	-62,09	-57,49	-65,28	
Počiatoč. zásoby ⁴	657,15	225,83	183,52	69,58	68,54	94,73	243,97	320,40	196,14	60,41	27,99	
Dovoz ⁵	-80,06	11,00	-5,55	-38,63	-22,78	-31,77	-49,18	60,11	106,88	47,31	2,67	
Ponuka⁶	80,68	120,49	51,93	22,47	-4,32	1,14	-13,70	-46,87	-42,28	-46,49	-57,63	
Dom. spotreba ⁷	101,05	79,94	42,08	8,93	-4,36	-7,97	-25,91	-45,04	-44,07	-48,73	-55,93	
- potravinová ⁸	-15,52	-12,88	9,98	5,37	9,94	17,45	10,48	-0,50	4,39	-13,43	-15,30	
- osivárska ⁹	86,18	78,02	54,62	20,30	20,22	4,96	-37,17	-50,00	-59,65	-59,43	-58,05	
- krmivárska ¹⁰	151,86	108,26	48,32	4,13	-17,42	-22,79	-36,99	-57,30	-55,03	-55,63	-67,42	
- ostatná ¹¹	78,33	131,43	55,97	28,98	-2,86	2,77	-18,06	-66,02	-61,14	-70,99	-78,41	
Vývoz ¹²	28,09	169,39	58,94	34,49	-16,74	-8,60	-25,07	-71,72	-50,38	-51,43	-66,96	
Použitie¹³	72,87	114,48	48,59	18,80	-9,14	-8,21	-25,59	-55,34	-46,50	-49,77	-60,19	
Konečné zásoby ¹⁴	709,33	604,24	321,22	318,65	383,69	754,40	944,24	635,60	298,44	217,91	148,39	

Prameň: ŠÚ SR, výpočet autora, * odhad¹⁶

1) Indicator, 2) Average, 3) Production, 4) Ending stock, 5) Import, 6) Supply, 7) Domestic consumption, 8) Food nutrition, 9) Sowing seed, 10) Fodder, 11) Other, 12) Export, 13) Utilization, 14) Ending stock, 15) Difference from the 1993-2003 average in %, 16) Source: SO SR, author's calculation, * estimate

Priemerný ročný nárast, resp. pokles v ponuke strukovín v SR v rokoch 1993-2003 (%)The Average Annual Increase (Decrease) of Legumes Supply in the SR in 1993-2003
(in %)

Tabuľka č. 2

Ukazovateľ ¹	Strukoviny spolu ²	Hrach ³	Fazuľa ⁴
Produkcia ⁵	-14,9	-12,4	-6,6
Počiatkové zásoby ⁶	-16,3	-100,0	-20,2
Dovoz ⁷	17,8	9,3	24,3
Celková ponuka ⁸	-13,5	-13,1	1,5

Prameň: výpočet autora⁹

1) Indicator, 2) Legumes in total, 3) Peas, 4) Bean, 5) Production, 6) Initial stock, 7) Import, 8) Total supply, 9) Source: author's estimation

Hrach sa na celkovej ponuke strukovín podieľal 82,8%, fazuľa 6,3% a kŕmne strukoviny spolu so šošovicou 10,9%. Štruktúra ponuky hrachu a fazule bola veľmi diferencovaná. Pri hrachu sa produkcia na ponuke podieľala 95,8% a ročne poklesla o 12,4%. Dovoz sa podieľal 2% na ponuke a mal tendenciu ročného nárastu o 9,3%. Pri fazuli produkcia tvorila 48,1% ponuky a dovoz 55,2% a ročne sa zvyšoval v priemere o 24,3%.

Ponuka strukovín v sledovanom období bola ovplyvnená poklesom pestovateľských plôch a cenami strukovín, ktoré sa ročne zvýšili pri hrachu jedlom o 2,3%, pri kŕmnom hrachu o 2,3%, šošovici o 3,0% a u bôbu o 3,3%. Trend poklesu cien bol iba pri fazuli a to 0,2%. Vlastné náklady na 1 tonu hrachu sa ročne zvyšovali o 2% a boli výrazne ovplyvnené nielen cenami vstupov, ale najmä nízkou intenzitou výroby.

Priemerná ročná domáca spotreba strukovín v hodnotenom období dosiahla 47,8 tis. ton a ročne poklesla o 14,1% (pri hrachu o 13,2% a pri fazuli sa ročne zvyšovala o 0,4%). Podiel krmivárskej spotreby predstavoval 32,1%, potravinárskej 16,6%, osivárskej 10,4% a ostatná spotreba 4,1%. Vo všetkých smeroch užitia strukovín sme zaznamenali trend poklesu, s výnimkou potravinárskej spotreby, ktorá bola vyrovnaná.

Vývoz, dosiahol priemerný ročný objem 30 tis. ton a predstavoval 36,8% z celkového použitia strukovín. Export strukovín v priemere ročne klesol o 12,7% (hrachu o 12,3%, pri fazuli v posledných štyroch rokoch vzrástol o 15,4%).

Priemerný ročný nárast, resp. pokles v použití strukovín v SR v rokoch 1993-2003 (%)The Average Annual Increase (Decrease) of Legumes Utilization in the SR in 1993-2003
(in %)

Tabuľka č. 3

Ukazovateľ ¹	Strukoviny spolu ²	Hrach ³	Fazuľa ⁴
Domáca spotreba ⁵	-14,1	-13,2	0,4
- potravinárska spotreba ⁶	0	2,5	1,0
- osivárska spotreba ⁷	-13,8	-13,3	-4,4
- krmivárska spotreba ⁸	-18,5	-16,1	0
- ostatná spotreba ⁹	-19,0	-12,4	-6,6
Vývoz ¹⁰	-12,7	-12,3	15,4
Celkové použitie ¹¹	-13,7	-12,9	3,4
Konečné zásoby ¹²	-11,1	0	-14,1

Prameň : výpočet autora¹³

1) Indicator, 2) Legumes in total, 3) Peas, 4) Bean, 5) Domestic consumption, 6) Food nutrition consumption, 7) Sowing seed consumption, 8) Fodder consumption, 9) Other consumption, 10) Export, 11) Total utilization, 12) Ending stock, 13) Source: Author's calculation

Celková bilancia strukovín na Slovensku (v ha, t/ha, t)

Total Balance of Legumes in Slovakia (in ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 4

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²					Prognóza ³
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Osevná plocha ⁴	31 593	20 461	16 102	13 232	16 614	15 093 s
Zberová plocha ⁵	29 710	19 177	11 796	12 555	16 579	15 028
Hektárová úroda ⁶	1,92	1,19	2,28	2,40	1,48	2,61
Produkcia ⁷	56 909	22 852	26 847	30 102	24 588	39 250
Počiatkové zásoby ⁸	6 502	8 221	5 079	1 795	1 016	554
Dovoz ⁹	2 831	8 920	11 526	8 207	7 856	6 625
Celková ponuka ¹⁰	66 127	39 832	43 424	40 104	33 429	46 629
Domáca spotreba ¹¹	35 389	26 439	26 718	24 493	21 015	27 073
-potravínová ¹²	10 827	9 751	10 230	8 484	8 700	9 400
-osivárska ¹³	5 101	4 059	3 275	3 295	3 767	3 940
-krmivárska ¹⁴	16 634	11 273	11 872	11 713	8 222	13 077
v tom: ¹⁵						
priame skrmov. ¹⁶	2 708	1 504	1 686	1 750	1 800	2 150
kŕmne zmesi ¹⁷	13 926	9 769	10 186	9 963	6 422	10 927
-ostatná ¹⁸	2 827	1 173	1 341	1 001	326	656
Vývoz ¹⁹	22 517	8 497	14 911	14 595	11 860	18 750
Celkové použitie ²⁰	57 906	34 753	41 629	39 088	32 875	45 823
Konečné zásoby ²¹	8 221	5 079	1 795	1 016	554	606

Poznámka : v hospodárskom roku 2003/2004 je zahraničný obchod k 16.11.2004²²

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, s- skutočnosť (reality)²³

1) Indicator, 2) Reality, 3) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Fodder, 15) Of which, 16) Direct feeding, 17) Feeding mixtures, 18) Other, 19) Export, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Note: In the marketing year 2003/2004 – data on foreign trade are up to 16 November 2004, 23) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, s - reality

Priemerné ceny poľnohospodárskych výrobcov strukovín v Sk/t

Average Producer Prices of Legumes in SKK/t

Tabuľka č. 5

Plodina ¹	2000 ²	2001 ²	2002 ²	2003 ²	Priemer za I. -VIII.2004
Hrach jedlý ³	5 660	6 320	6 155	6 201	6 347
Hrach kŕmny ⁴	4 169	4 791	5 016	5 093	5 192
Šošovica jedlá ⁵	20 324	20 124	20 211	20 084	20 621
Fazuľa jedlá ⁶	16 749	16 872	16 936	16 990	17 014
Bôb ⁷	5 844	5 913	5 933	5 979	5 932

Prameň: ŠÚ SR⁸

1) Crop, 2) Year, 3) Edible peas, 4) Fodder peas, 5) Edible lentil, 6) Edible bean, 7) Broad bean, 8) Source: SO SR

2.1. Hrach siaty

Osevné plochy hrachu v roku 2003 vzrástli o 27,4% a zberové plochy o 34,1% v porovnaní s minulým rokom. Napriek nárastu plôch celková produkcia hrachu medziročne poklesla o 23,7% a dosiahla iba 19,1 tis. ton v dôsledku 43,0% zníženia priemerných hektárových úrod. Podiel hrachu na celkovej produkcii strukovín v hospodárskom roku 2003/2004 bol iba 77,8%, t.j. pokles o 5,5%. Celková ponuka hrachu spolu s dovozom poklesla na 20,8 tis. ton, čo sa následne prejavilo na znížení potravinárskej spotreby o 2,1% a taktiež na krmivárskej spotrebe, ktorá sa znížila o 40,8%. Hrach siaty patril po minulé roky medzi naše dobre obchodovateľné komodity. V hospodárskom roku 2003/2004 vývoz poklesol o 20,0%. Najväčší objem hrachu sa vyviezol do Nemecka, potom do Maďarska,

Poľska, Rumunska a Talianska. Zásoby hrachu boli nulové.

Osevné plochy hrachu v roku 2004 poklesli o 10,2%. Plochy hrachu jedlého medziročne vzrástli o 23,3%, naopak plochy hrachu kŕmneho poklesli až o 33,5%. Napriek poklesu plôch sa celková produkcia hrachu medziročne zvýši o 67,2% a dosiahne 32 tis. ton v dôsledku 85,3% nárastu priemerných hektárových úrod. V hospodárskom roku 2004/2005 podiel hrachu na celkovej produkcii strukovín bude 81,5%. Celková ponuka hrachu spolu s dovozom 700 ton sa zvýši na 32,7 tis. ton, čo sa následne prejaví na zvýšení potravinárskej spotreby o 20% a taktiež na krmivárskej spotrebe, ktorú odhadujeme na 9 527 ton. V hospodárskom roku 2004/2005 predpokladáme nárast vývozu o 74,7% na 15 tis. ton. Zásoby hrachu nebudú žiadne.

Ceny výrobcov hrachu jedlého v auguste 2004 boli vyššie o 8,7% a ceny kŕmneho hrachu o 19,4% v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku.

Bilancia hrachu siateho na Slovensku (v ha, t/ha, t)

Balance of Peas in Slovakia (in ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 6

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²					Prognóza ³
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Osevná plocha ⁴	25 043	15 573	11 629	9 261	11 799	10 595 s
Zberová plocha ⁵	23 435	14 701	8 991	8 776	11 773	10 595
Hektárová úroda ⁶	2,05	1,24	2,56	2,86	1,63	3,02
Produkcia ⁷	48 026	18 213	22 997	25 083	19 132	31 997
Počiatkové zásoby ⁸	5 189	7 320	4 377	978	0	0
Dovoz ⁹	289	1 308	1 353	960	1 683	700
Celková ponuka ¹⁰	53 505	26 841	28 727	27 021	20 815	32 697
Domáca spotreba ¹¹	24 306	17 816	18 064	16 287	12 228	17 697
-potravínová ¹²	4 098	3 780	4 842	4 087	4 000	4 800
-osivárska ¹³	4 205	3 140	2 500	2 500	2 860	2 970
-krmivárska ¹⁴	13 384	9 986	9 572	8 900	5 272	9 527
v tom: ¹⁵						
priame skrmovanie ¹⁶	1 688	1 096	928	900	850	950
kŕmne zmesi ¹⁷	11 696	8 890	8 644	8 000	4 422	8 577
-ostatná ¹⁸	2 401	911	1 150	800	96	400
Vývoz ¹⁹	22 096	4 831	9 685	10 734	8 587	15 000
Celkové použitie ²⁰	46 184	22 647	27 749	27 021	20 815	32 697
Konečné zásoby ²¹	7 320	4 194	978	0	0	0

Poznámka : v hospodárskom. roku 2003/2004 je zahraničný obchod k 16.11.2004²²

Pramene: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR²², s – skutočnosť (reality)²³

1) Indicator, 2) Reality 3) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Fodder, 15) Of which, 16) Direct feeding, 17) Feeding mixtures, 18) Other, 19) Export, 20) Total utilization, 21) Ending stock, 22) Note: In the marketing year 2003/2004 – data on foreign trade are up to 16 November 2004, 23) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, s - reality

Osevná, zberová plocha, produkcia a hektárová úroda hrachu jedlého a hrachu kŕmneho (v ha, t, t/ha)

Sown and Harvested Area, Production and Hectare Yield of Edible Peas and Fodder Peas (in ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 7

	Osevná plocha ¹	Zberová plocha ²	Produkcia ³	Hektárová úroda ⁴
<i>1998-1999</i>				
Hrach jedlý ⁵	16 006	15 621	39 055	2,25
Hrach kŕmny ⁶	13 932	12 911	25 263	1,96
Hrach siaty ⁷	29 938	28 532	64 318	2,25
<i>1999-2000</i>				
Hrach jedlý ⁵	12 858	11 497	24 432	2,13
Hrach kŕmny ⁶	12 185	11 938	23 594	1,98
Hrach siaty ⁷	25 043	23 435	48 026	2,05
<i>2000-2001</i>				
Hrach jedlý ⁵	8 448	8 060	10 196	1,26
Hrach kŕmny ⁶	7 124	6 641	8 016	1,21
Hrach siaty ⁷	15 573	14 701	18 213	1,24
<i>2001-2002</i>				
Hrach jedlý ⁵	6 408	8 360	22 187	2,65
Hrach kŕmny ⁶	5 222	631	810	1,28
Hrach siaty ⁷	11 629	8 991	22 997	2,56
<i>2002-2003</i>				
Hrach jedlý ⁵	4 418	4 023	12 160	3,02
Hrach kŕmny ⁶	4 844	4 753	12 923	2,72
Hrach siaty ⁷	9 261	8 776	25 082	2,86
<i>2003-2004</i>				
Hrach jedlý ⁵	6 039	4 878	8 188	1,68
Hrach kŕmny ⁶	5 760	6 895	10 944	1,59
Hrach siaty ⁷	11 799	11 773	19 132	1,63
<i>2004-2005</i>				
Hrach jedlý ⁵	6 012	6 012	18 157	3,02
Hrach kŕmny ⁶	4 583	4 583	13 840	3,02
Hrach siaty ⁷	10 595	10 595	31 996	3,02

Prameň: ŠÚ SR⁸

1) Sown area, 2) Harvested area, 3) Production, 4) Hectare yield, 5) Edible peas, 6) Fodder peas, 7) Peas (*Pisum sativum*), 8) Source: SO SR

Priemerné ceny výrobcov hrachu (v Sk /t)

Average Producer Prices of Peas (in SKK /t)

Tabuľka č. 8

Plodina ¹	mesiac rok ²	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
hrach jedlý ³	1999	5 250	5 430	5 440	5 325	5 263	5 736	5 400	5 480	5 400	5 667	5 300	5 200
	2000	5 600	5 367	5 317	5 417	5 400	5 300	5 500	5 925	5 825	5 700	5 700	6 000
	2001	5 600	5 800	5 900	6 000	5 900	5 530	7 000	5 900	6 370	6 350	6 167	6 900
	2002	6 050	6 000	6 050	6 100	6 000	6 050	6 000	6 000	6 450	6 650	6 000	6 475
	2003	6 038	6 267	6 250	6 300	6 200	6 600	6 150	6 200	6 167	6 378	6 000	6 475
	2004	6 130	6 150	6 200	6 517	6 650	6 000	6 210	6 738				
hrach kŕmny ⁴	1999	4 300	4 550	4 400	4 300	4 400	4 795	5 000	4 675	4 700	4 300	4 300	4 300
	2000	4 300	4 467	4 150	4 000	4 333	4 000	4 100	4 250	4 150	4 000	3 900	4 900
	2001	4 150	4 200	4 170	4 350	4 480	4 500	4 450	5 500	5 150	5 000	4 950	4 930
	2002	4 220	4 210	4 290	4 450	4 590	4 570	4 550	5 800	5 300	5 100	5 000	4 800
	2003	4 500	4 250	4 450	4 900	4 650	4 600	4 700	5 575	5 300	5 350	5 050	5 100
	2004	4 650	5 500	4 610	4 940	4 730	5 000	5 020	6 655				

Prameň: ŠÚ SR⁵

1) Type of legume, 2) Month/year, 3) Edible peas, 4) Fodder peas, 5) SO SR

2.2. Fazuľa

V hospodárskom roku 2003/2004 sa fazuľa zozbierala zo 720 ha, čo predstavuje nárast zberovej plochy o 3,4% oproti roku 2002. Pri priemernej hektárovej úrode 1,05 t/ha sa vyprodukovalo iba 753 ton fazule, t.j. 3,6% pokles v porovnaní s rokom 2002. Celková ponuka fazule pre obchod a domácu spotrebu oproti predchádzajúcemu roku poklesla o 10,7%, napriek zvýšenému dovozu fazule o 4,3%. V obchodovaní s fazuľou sme v roku 2003 dosiahli záporné saldo v objemovom (2 190 ton) a finančnom vyjadrení (40 mil. Sk). Domáca spotreba sa zvýšila o 10,3% a zásoby poklesli na 154 ton.

Osevné plochy fazule v roku 2004 sa mierne zvýšili na 742 ha. Pri priemernej hektárovej úrode 1,50 t/ha sa vyprodukuje 1 085 ton fazule, t.j. 44% nárast v porovnaní s rokom 2003. Celkovú ponuku fazule pre obchod a domácu spotrebu predpokladáme na úrovni 5,2 tis. ton. V porovnaní s minulým rokom ponuka mierne poklesne (0,2%) a dovoz o 3,7%. Domácu spotrebu odhadujeme na 2 990 ton a potravinársku na 2 800 ton. Vývoz fazule predpokladáme na úrovni 2,1 tis. ton. Celkové použitie fazule bude na úrovni predchádzajúceho hospodárskeho roka. Zásoby fazule odhadujeme na 148 ton, t.j. medziročný pokles o 3,6%.

Priemerné ceny výrobcov fazule v auguste 2004 boli nižšie o 30 Sk/t v porovnaní s cenami v auguste 2003.

Bilancia fazule na Slovensku (v ha, t/ha, t)

Balance of Bean in Slovakia (in ha, t/ha, t)

Tabuľka č. 9

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²					Prognóza ³
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Osevná plocha ⁴	2 504	1 912	1 745	722	727	742 s
Zberová plocha ⁵	2 486	1 875	360	696	720	723
Hektárová úroda ⁶	1,46	1,2	1,38	1,12	1,05	1,50
Produkcia ⁷	3 626	2 255	498	781	753	1 085
Počiatkové zásoby ⁸	796	163	91	330	345	154
Dovoz ⁹	706	4 836	6 801	4 768	4 152	4 000
Celková ponuka ¹⁰	5 128	7 254	7 390	5 879	5 249	5 238
Domáca spotreba ¹¹	4 878	4 327	3 383	2 840	3 133	2 990
-potravinová ¹²	4 353	3 900	3 228	2 700	2 950	2 800
-osivárska ¹³	344	314	130	131	133	135
-ostatná ¹⁴	181	113	25	10	50	55
Vývoz ¹⁵	86	2 836	3 678	2 694	1 962	2 100
Celkové použitie ¹⁶	4 964	7 163	7 060	5 535	5 095	5 090
Konečné zásoby ¹⁷	163	91	330	344	154	148

Poznámka : v hospodárskom roku 2003/2004 je zahraničný obchod k 16.11.2004¹⁸

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, s – skutočnosť (reality)¹⁹

1) Indicator, 2) Reality, 3) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Other, 15) Export, 16) Total utilization, 17) Ending stock, 18) Note: In the marketing year 2003/2004 – data on foreign trade are up to 16 November 2004, 19) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, s - reality

Priemerné ceny výrobcov fazule jedlej (v Sk/t)

Average Producer Prices of Kidney Bean (in SKK/t)

Tabuľka č. 10

mes./rok ¹	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	18 000	18 050	18 100	18 150	17 970	18 055	18 095	17 130	16 915	16 450	15 120	14 850
2000	16 500	16 550	16 650	17 500	17 300	17 100	17 250	17 000	16 970	16 900	16 320	16 120
2001	16 520	16 540	17 100	17 050	17 350	17 220	17 240	17 120	17 050	17 100	16 450	16 250
2002	16 550	16 660	17 450	0	0	0	0	17 280	17 100	17 250	17 000	16 550
2003	16 610	16 680	19 000	0	0	0	0	17 050	17 000	17 190	17 030	16 440
2004	16 670	16 710	19 030	0	0	0	0	17 020				

Prameň: ŠÚ SR²

1) Month/year, 2) Source: SO SR

2.3. Šošovica

V hospodárskom roku 2003/2004 celková produkcia šošovice vzrástla o 42,6% na 880 ton, ktorá spolu s počiatočnými zásobami a dovozom vytvorila celkovú ponuku na úrovni 3 354 ton, čo je menej o 3,0% ako v hospodárskom roku 2002/2003. Pri domácej spotrebe na úrovni 1 954 ton sa vyviezlo iba 1 046 ton a na konečných zásobách zostalo 353 ton.

V roku 2004 bola šošovica vysiatá na výmere 1 405 hektárov, t.j. medziročne vzrástla o 46%. Pri predpokladanej priemernej hektárovej úrode 1,1 t/ha očakávame produkciu na úrovni 1 529 ton. Dovoz predpokladáme na 1 900 ton. Celkovú ponuku šošovice odhadujeme na 3 782 ton, to znamená že medziročne sa ponuka zvýši o 12,8%. Predpokladáme, že dôjde k zvýšenej spotrebe vo všetkých smeroch využitia šošovice. Domáca spotreba by sa mala zvýšiť o 3,9% a vývoz o 33,8%. Celkové použitie šošovice by malo dosiahnuť 3 431 ton. Zásoby klesnú na 351 ton.

Cena výrobcov šošovice v auguste 2004 bola vyššia o 60 Sk/t v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka.

Priemerné ceny výrobcov šošovice jedlej (v Sk/t)

Average Producer Prices of Lentil (in SKK/t)

Tabuľka č. 11

mes./rok ¹	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	18 110	18 100	18 520	18 570	18 760	20 000	19 850	18 032	19 533	19 750	19 500	19 590
2000	195 00	19 600	19 700	19 850	19 900	20 500	20 500	20 500	20 500	20 550	20 850	20 750
2001	20700	20 550	20 260	20 250	19 950	20 050	20 530	205 10	19 000	2 0580	20 000	20 000
2002	20 720	19 500	20 660	20 680	20 250	21 220	20 620	20 650	19 500	20 300	20 200	20 100
2003	20 800	19 530	20 000	20 000	20 300	21 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
2004	20 820	21 000	20 900	20 150	20 620	20 900	20 110	20 060				

Prameň: ŠÚ SR

1) Month/year, Source: SO SR

Bilancia šošovice na Slovensku (v ha, t, t/ha)

Balance of Lentil in Slovakia (in ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 12

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²					Prognóza ³
	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05
Osevná plocha ⁴	1 149	476	410	546	962	1 405 s
Zberová plocha ⁵	1 059	463	410	546	942	1 390
Hektárová úroda ⁶	0,94	0,40	1,39	1,13	0,93	1,10
Produkcia ⁷	991	183	569	617	880	1 529
Počiatkové zásoby ⁸	364	508	228	408	500	353
Dovoz ⁹	1 816	2 675	3 360	2 432	1 974	1 900
Celková ponuka ¹⁰	3 171	3 366	4 157	3 457	3 354	3 782
Domáca spotreba ¹¹	2 478	2 308	2 249	1 834	1 954	2 031
-potravínová ¹²	2 376	2 254	2 160	1 697	1 750	1 800
-osivárska ¹³	52	45	60	106	154	155
-ostatná ¹⁴	50	9	28	31	50	76
Vývoz ¹⁵	185	830	1 500	1 124	1 046	1 400
Celkové použitie ¹⁶	2 663	3 138	3 749	2 958	3 000	3 431
Konečné zásoby ¹⁷	508	228	408	500	353	351

Poznámka : v hospodárskom roku 2003/2004 je zahraničný obchod k 16.11.2004

Pramene: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, s – skutočnosť (reality)¹⁸

1) Indicator, 2) Reality, 3) Estimate, 3a) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Food nutrition, 13) Sowing seed, 14) Other, 15) Export, 16) Total utilization, 17) Ending stock, 18) Note: In the marketing year 2003/2004 – data on foreign trade are up to 16 November 2004, 19) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, s - reality

2.4. Krmné strukoviny

Ku krmným strukovinám patrí bôb konský, peluška (krmna), vika siata, strukovino-obilné miešanky a ostatné krmné strukoviny. Nevykazuje sa tu časť hrachu siateho, ktorý pri zbere prechádza do hrachu krmneho. Najväčší podiel zaberá bôb, po ňom nasleduje peluška, vika a ostatné krmné strukoviny.

V hospodárskom roku 2003/2004 boli osevné plochy krmných strukovín vyššie o 15,6% v porovnaní s rokom 2002/2003. Na zberovej ploche 3 124 hektárov sa vyprodukovalo 3 792 ton, čo predstavuje nárast o 4,7%. Celková ponuka krmných strukovín dosiahla 4 011 ton, čo je viac o 7,1% oproti predchádzajúcemu roku. Krmna spotreba sa zvýšila o 4,9% a spotreba do krmných zmesí o 1,9% na úroveň 2 000 ton. V zahraničnom obchode s krmnými strukovinami sme dosiahli kladné saldo v objeme 218 ton.

V roku 2004 sa osevné plochy krmných strukovín znížili o 24,9% v porovnaní s rokom 2003. Najvýraznejší medziročný pokles bol pri vike o 93,6%, pri ostatných strukovinách o 71,6%, pri peluške o 63,3% a pri bôbe o 33,4%. Naopak, plochy miešaniek zo strukovín sa zvýšili 10,6-násobne a plochy lupiny 4,8 krát. Predpokladáme, že priemerné hektárové úrody budú vyššie ako v roku 2003 a dosiahnu 2,0 t/ha. Produkciu krmných strukovín odhadujeme na 4 640 ton, t.j. nárast o 22,4%.

Celková ponuka krmných strukovín hospodárskom roku 2004/2005 dosiahne 4 712 ton, čo je viac o 17,5% oproti predchádzajúcemu roku. Krmna spotreba sa zvýši o 20,3% a spotreba do krmných zmesí o 17,5% na úroveň 2 350 ton. Využívanie krmných strukovín na výrobu krmných zmesí je málo progresívne. Preto je potrebné stimulovať produkciu krmných strukovín vhodnými ekonomickými nástrojmi. Vývoz krmných strukovín odhadujeme na 250 ton. Konečné zásoby by mali byť na úrovni 107 ton.

Priemerná cena výrobcov bôbu v auguste 2004 bola 6 110 Sk/t, t.j. o 40 Sk/t vyššia ako v rovnakom období minulého roku.

Vývoj osevných plôch vybraných druhov kŕmnych strukovín (v ha)

Trends in Sown Areas of Selected Types of Fodder Legumes (in ha)

Tabuľka č. 13

Ukazovateľ ¹	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Peluška kŕmna ²	825	887	760	631	748	1 115	409
Vika ozimná a jarná ³	224	450	484	556	772	638	41
Bôb obyčajný ⁴	801	1 261	1 011	887	1 025	1 159	772
Ostatné kŕmne strukoviny ⁵	78	I	I	I	54	109	31
Miešanky strukovín ⁶	359	231	I	161	104	102	1 084
Lupina siata ⁷	-	-	-	-	0,20	2,5	12
Spolu ⁸	2 287	2 830	2 255	2 238	2 703	3 126	2 349

Prameň: ŠÚ SR⁹

Poznámka: I = individuálny údaj¹⁰

1/ Indicator, 2) Field peas, 3) Winter and spring vetch, 4) Broad bean, 5) Other fodder legumes, 6) Mixtures of legumes, 7) Lupin, 8) Total, 9) Source: SO SR, 10) Note: I = Individual data

Zberové plochy a produkcia kŕmnych strukovín (v ha, t, t/ha) (bez hrachu kŕmneho)

Harvested Area and Production of Fodder Legumes (Exclude Fodder Peas) (in ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 14

	Zberová plocha ¹			Produkcia ²			Hektárová úroda ³		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Peluška kŕmna ⁴	475	670	1 023	721	958	1 292	1,52	1,43	1,26
Vika siata ⁵	489	674	484	490	760	312	1,00	1,13	0,64
Bôb ⁶	848	1 002	1 121	1 121	1 546	1 269	1,32	1,54	1,13
Zmesi struk. a struk.-obil. ⁷	92	163	312	272	296	662	2,95	1,82	2,12
Ostatné strukoviny kŕmne ⁸	106	28	184	151	61	257	1,42	2,18	1,40
Kŕmne strukoviny spolu ⁹	2 010	2 537	3 124	2 755	3 621	3 792	1,37	1,43	1,21

Prameň: ŠÚ SR¹⁰

1) Harvested area, 2) Production, 3) Hectare yield, 4) Field peas, 5) Vetch (*Vicia sativum*), 6) Broad bean, 7) Legumes or legumes-grain mixture, 8) Other fodder legumes, 9) Fodder legumes in total, 10) Source: SO SR

Bilancia kŕmnych strukovín na Slovensku (bez hrachu siateho) (v ha, t, t/ha)

Balance of Fodder Legumes in Slovakia (Excl. Pisum Sativum) (in ha, t, t/ha)

Tabuľka č. 15

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²					Prognóza ³
	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Osevná plocha ⁴	2 897	2 500	2 238	2 703	3 126	2 349 s
Zberová plocha ⁵	2 635	2 020	2 010	2 537	3 124	2 320
Hektárová úroda ⁶	1,57	1,01	1,37	1,43	1,21	2,00
Produkcia ⁷	4 151	2 040	2 755	3 621	3 792	4 640
Počiatkové zásoby ⁸	153	229	383	78	172	47
Dovoz ⁹	20	101	11	47	47	25
Celková ponuka ¹⁰	4 324	2 370	3 149	3 746	4 011	4 712
Domáca spotreba ¹¹	3 945	1 987	3 023	3 531	3 699	4 355
-osivárska ¹²	500	560	585	558	619	680
-krmivárska ¹³	3 250	1 287	2 300	2 813	2 950	3 550
v tom: ¹⁴						
priame skrmovanie ¹⁵	1 020	408	758	850	950	1 200
kŕmne zmesi ¹⁶	2 230	879	1 542	1 963	2 000	2 350
-ostatná ¹⁷	195	140	138	160	130	125
Vývoz ¹⁸	150	0	48	43	265	250
Celkové použitie ¹⁹	4 095	1 987	3 071	3 574	3 964	4 605
Konečné zásoby ²⁰	229	383	78	172	47	107

Poznámka: v hospodárskom roku 2003/2004 je zahraničný obchod k 16.11.2004²¹

Pramene: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, s – skutočnosť (reality)²²

1) Indicator, 2) Reality, 3) Forecast, 4) Sown area, 5) Harvested area, 6) Hectare yield, 7) Production, 8) Initial stock, 9) Import, 10) Total supply, 11) Domestic consumption, 12) Sowing seed, 13) Fodder, 14) Of which, 15) Direct feeding, 16) Feeding mixtures, 17) Other, 18) Export, 19) Total utilization, 20) Ending stock, 21) Note: In the marketing year 2003/2004 – data on foreign trade are up to 16 November 2004, 22) Sources: SO SR, Customs Directorate of the SR, s - reality

Priemerné ceny výrobcov bôbu (v Sk/t)
Average Producer Prices of Broad Bean (in SKK/t)

Tabuľka č. 16

mes. rok ¹	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	0	5 620	5 650	5 420	5 370	0	0	5 050	5 525	5 980	5 930	5 730
2000	0	5 720	5 750	5 830	5 800	0	0	5 700	5 990	5 995	5 960	5 840
2001	00	5 730	5 780	5 700	5 830	0	0	5 750	6 030	6 050	6 290	6 080
2002	5 850	5 750	5 840	5 820	5 970	0	5 960	5 840	6 100	6 080	6 000	6 100
2003	5 920	5 820	5 900	5 890	6 150	0	5 980	6 070	6 090	6 090	5 990	6 080
2004	5 940	5 960	5 920	5 960	6 080	0	5 830	6 110				

Prameň: ŠÚ SR²

1)) Month/ year, 2) Source: SO SR

1. SITUÁCIA NA TRHU V EÚ

Strukoviny v krajinách EÚ zaberajú 4% z výmery ornej pôdy. Plochy strukovín boli stabilizované, ale v posledných štyroch rokoch poklesli o 22% a u hrachu až o 35%. Najrozšírenejšou strukovinou je hrach, ktorý zaberá 50% z celkovej výmery strukovín. Francúzsko pestuje cca 63% z výmery hrachu EÚ. Priemerná hektárová úroda za obdobie 1990–2000 v EÚ-15 bola 4,3 t/ha a vo Francúzsku 4,99 t/ha. Ďalšími významnými producentmi hrachu je Nemecko, Veľká Británia a Dánsko. EÚ každoročne dováža polovicu svojej potreby bielkovinových komponentov pre krmivársky priemysel. Na dovoz hrachu do EÚ je iba 3% clo a samotný dovoz nie je limitovaný. Strukoviny sa v EÚ veľmi cenia pre ich vysokú predplodinovú hodnotu, nízku spotrebu ľudskej práce a špeciálnych investícií.

Ponuka strukovín v EÚ-15 v hospodárskych rokoch 1993/1994 až 2001/2002 dosiahla v priemere ročný objem 8,196 mil. ton a ročne klesala o 4,1% (tabuľka č. 17, 18, 19). Na ponuke strukovín sa hrach podieľal 72,7%, fazuľa 7,1% a ostatné strukoviny 20,2%. Pokles ponuky ovplyvnil ročný pokles produkcie o 4,3% a dovozu o 3,7%. Produkcia sa na celkovej ponuke strukovín podieľala 62,6% a dovoz 37,4%.

Priemerný ročný nárast, resp. pokles v ponuke strukovín EÚ v období 1993/1994 – 2001/2002 (%)

The Average Annual Increase (Decrease) of EU Legumes Supply in the Period of 1993/1994–2001/2002 (%)

Tabuľka č.17

Ukazovateľ ¹	Strukoviny spolu ²	Hrach ³	Fazuľa ⁴
Produkcia ⁵	-4,3	-6,0	-4,5
Dovoz ⁶	-3,7	-4,8	0,4
Zmena stavu zásob ⁷	0	0	0
Celková ponuka ⁸	-4,1	-5,6	-0,6

Prameň : FAOSTAT, výpočet autora⁹

1) Indicator, 2) Legumes in total, 3) Peas, 4) Bean, 5) Production, 6) Import, 7) Change in stock, 8) Total supply, 9) Source: FAOSTAT, author's estimation

Na ponuke strukovín sa jednotlivé členské štáty EÚ-15 podieľali diferencovane. Podiel Francúzska na ponuke strukovín EÚ predstavuje 37,7%. Za ním nasleduje Španielsko s podielom 12,8%, ktoré je druhé v poradí v ponuke strukovín na obyvateľa (5,8 kg) za Veľkou Britániou (5,9 kg), pričom jej ročná produkcia je iba 29,7% z ponuky a dovoz 70,3%.

Pomer produkcie strukovín k dovozu v EÚ-15 je 62,6 : 10,9. Pri hrachu je 67,0 : 32,9 a pri fazuli 20,8 : 79,2. Najpriaznivejší pomer u strukovín malo Dánsko 95,2 : 4,8, pričom celý objem ponuky fazule dováža. Najhorší pomer malo Belgicko-Luxembursko a Holandsko (3,1 : 96,9 a 3,2 : 96,8). V jednotlivých krajinách je tento pomer veľmi odlišný, pretože niektoré krajiny celý objem spotreby dovážajú (Rakúsko, Dánsko, Fínsko, Nemecko a Veľká Británia fazuľu a Portugalsko hrach). Najväčšiu ponuku fazule malo Španielsko 25,8 tis. ton, kde pomer produkcie k dovozu je 31,9 : 68,1 (tabuľka č. 21).

Strukoviny sa v krajinách Európskej únie využívajú predovšetkým v krmivárskom priemysle a na ľudskú výživu. Priemerná ročná domáca spotreba strukovín bola 6,616 mil. ton, t.j. 80,7% z celkového použitia, ktorá ročne klesala o 3,6%. Vývoz v priemere za sledované obdobie dosiahol objem 1,580 mil. ton, mal tendenciu medziročného poklesu o 6,2% a na celkovom použití sa podieľal 19,3%. Trend poklesu bol vo všetkých smeroch použitia strukovín, s výnimkou potravinárskej spotreby, ktorá sa ročne zvyšovala o 0,4% vplyvom zvýšenia potravinárskej spotreby hrachu o 2,3%, ale pri fazuli bol pokles o 2,8% (tabuľka č. 23).

Bilancia strukovín spolu v EÚ v tonách

Total Balance of Legumes in the EU (in tonnes)

Tabuľka č.18

Bilancia strukovín spolu v EU/UKazovateľ ¹	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Priemer ²
Produkcía ⁴	6 118 412	5 720 963	4 585 772	4 755 419	5 590 159	5 867 359	5 012 459	4 235 833	4 291 734	5 130 901
Dovoz ⁵	3 303 537	3 443 171	3 839 109	3 009 828	2 676 383	2 988 734	3 022 857	2 831 539	2 452 686	3 063 094
Zmena zásob ⁶	-18 145	56 535	-29 743	-39 000	-2 694	-9 782	44 999	11 245	1 596	1 668
Celková ponuka⁷	9 403 804	9 220 669	8 395 138	7 726 247	8 263 848	8 846 311	8 080 315	7 078 617	6 746 016	8 195 663
Vývoz ⁸	1 906 322	1 555 952	1 788 425	1 456 094	1 462 816	1 690 033	1 826 193	1 392 328	1 139 016	1 579 687
Domáca spotreba ⁹	7 497 482	7 664 717	6 606 713	6 270 153	6 801 032	7 156 278	6 254 122	5 686 289	5 607 000	6 615 976
Krmivárska spotreba ¹⁰	5 762 816	5 869 022	4 929 537	4 605 613	4 958 722	5 344 237	4 461 776	3 982 431	3 864 214	4 864 263
Osivárska spotreba ¹¹	272 988	257 035	274 051	286 147	299 418	285 467	261 715	264 196	254 426	272 827
Straty ¹²	119 937	129 715	124 032	115 390	128 373	152 964	122 152	112 921	108 711	123 799
Potravinárska spotreba ¹³	1 340 932	1 408 298	1 278 408	1 262 324	1 413 853	1 373 009	1 407 825	1 326 088	1 379 070	1 354 423
Ostatná spotreba ¹⁴	808	647	684	678	666	600	655	653	579	663
Celkové použitie¹⁵	9 403 804	9 220 669	8 395 138	7 726 247	8 263 848	8 846 311	8 080 315	7 078 617	6 746 016	8 195 663
Rozdiel v % od priemeru za obdobie od 1993-2001³										
Produkcía ⁴	19,2	11,5	-10,6	-7,3	9,0	14,4	-2,3	-17,4	-16,4	
Dovoz ⁵	7,8	12,4	25,3	-1,7	-12,6	-2,4	-1,3	-7,6	-19,9	
Zmena zásob ⁶	-1 187,9	3 289,6	-1 883,3	-2 438,3	-261,5	-686,5	2 598,0	574,2	-4,3	
Celková ponuka⁷	14,7	12,5	2,4	-5,7	0,8	7,9	-1,4	-13,6	-17,7	
Vývoz ⁸	20,7	-1,5	13,2	-7,8	-7,4	7,0	15,6	-11,9	-27,9	
Domáca spotreba ⁹	13,3	15,9	-0,1	-5,2	2,8	8,2	-5,5	-14,1	-15,3	
Krmivárska spotreba ¹⁰	18,5	20,7	1,3	-5,3	1,9	9,9	-8,3	-18,1	-20,6	
Osivárska spotreba ¹¹	0,1	-5,8	0,4	4,9	9,7	4,6	-4,1	-3,2	-6,7	
Straty ¹²	-3,1	4,8	0,2	-6,8	3,7	23,6	-1,3	-8,8	-12,2	
Potravinárska spotreba ¹³	-1,0	4,0	-5,6	-6,8	4,4	1,4	3,9	-2,1	1,8	
Ostatná spotreba ¹⁴	21,8	-2,5	3,1	2,2	0,4	-9,5	-1,3	-1,6	-12,7	
Celkové použitie¹⁵	14,7	12,5	2,4	-5,7	0,8	7,9	-1,4	-13,6	-17,7	

Prameň: FAOSTAT¹⁶

1) Total balance of legumes in the EU/Indicator, 2) Average, 3) Difference from the average in the period of 1993-2001 in %, 4) Production, 5) Import, 6) Change in stock, 7) Total supply, 8) Export, 9) Domestic consumption, 10) Fodder consumption, 11) Sowing seed consumption, 12) Losses, 13) Food nutrition consumption, 14) Other consumption, 15) Total utilization, 16) Source: FAOSTAT

Vývoj ponuky strukovín v jednotlivých krajinách EÚ v tonách

Development of Legumes Supply in Individual EU Countries in Tonnes

Tabuľka č. 19

Ukazovateľ ¹	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Priemer ²
<i>EÚ-15</i>	<i>9 403 804</i>	<i>9 220 669</i>	<i>8 395 138</i>	<i>7 726 247</i>	<i>8 263 848</i>	<i>8 846 311</i>	<i>8 080 315</i>	<i>7 078 617</i>	<i>6 746 016</i>	<i>8 195 663</i>
Rakúsko ³	147 499	168 772	91 880	119 027	101 069	99 932	77 362	77 933	80 628	107 122
Belgicko-Luxembursko ⁴	475 615	539 248	694 720	675 148	558 279	619 616	607 915	583 040	464 652	579 804
Dánsko ⁵	448 323	460 144	283 785	255 783	377 060	372 705	225 031	166 782	137 358	302 997
Fínsko ⁶	34 474	14 974	14 578	16 382	15 650	7 995	10 684	14 454	14 442	15 959
Francúzsko ⁷	3 880 258	3 620 296	3 005 252	2 796 410	3 236 028	3 423 128	2 826 089	2 228 596	2 022 758	3 004 313
Nemecko ⁸	842 095	822 758	774 065	658 443	695 535	867 888	916 348	609 922	748 928	770 665
Grécko ⁹	74 030	77 506	93 555	79 684	83 081	73 984	81 283	75 822	69 991	78 771
Írsko ¹⁰	50 651	47 914	42 565	46 700	76 946	37 441	42 116	67 050	53 444	51 647
Taliansko ¹¹	572 548	589 619	667 422	539 382	524 505	528 641	536 209	559 015	549 096	562 937
Holandsko ¹²	775 813	742 956	789 087	632 537	467 995	609 999	603 556	344 727	246 348	579 224
Portugalsko ¹³	89 408	75 885	71 118	73 397	74 511	76 686	74 485	74 116	78 687	76 477
Španielsko ¹⁴	825 494	986 825	1 065 834	1 024 818	1 006 337	1 165 308	1 061 862	1 249 124	1 070 496	1 050 678
Švédsko ¹⁵	74 435	74 814	41 332	76 139	122 028	94 140	91 469	73 348	83 783	81 276
Veľká Británia ¹⁶	1 113 161	998 957	759 943	732 398	924 824	868 847	925 905	954 687	1 125 406	933 792
SR¹⁷	134 526	166 903	115 629	92 446	70 705	71 426	57 906	34 753	41 629	87 325

Prameň: FAOSTAT

1) Indicator, 2) Average, 3) Austria, 4) Belgium – Luxembourg, 5) Denmark, 6) Finland, 7) France, 8) Germany, 9) Greece, 10) Ireland, 11) Italy, 12) Netherlands, 13) Portugal, 14) Spain, 15) Sweden, 16) Great Britain, 17) Slovak Republic, 18) Source: FAOSTAT

Priemerný ročný nárast, resp. pokles v použití strukovín EÚ v období 1993/1994 – 2001/2002 (%)

The Average Annual Increase (Decrease) of EU Legumes Utilization in the Period of 1993/1994–2001/2002 (%)

Tabuľka č. 20

Ukazovateľ ¹	Strukoviny spolu ²	Hrach ³	Fazuľa ⁴
Domáca spotreba ⁵	-3,6	-4,8	-1,4
Potravinárska spotreba ⁶	0,4	2,3	-2,8
Osivárska spotreba ⁷	-0,9	-3,1	-3,4
Krmivárska spotreba ⁸	-4,9	-6,0	-1,0
Ostatná spotreba ⁹	-4,1	0	0
Straty ¹⁰	-1,2	-2,0	-0,6
Vývoz ¹¹	-6,2	-8,3	5,3
Celkové použitie¹²	-4,1	-5,6	-0,6

Prameň: FAOSTAT, výpočet autora¹³

1) Indicator, 2) Legumes in total, 3) Peas, 4) Bean, 5) Domestic consumption, 6) Food nutrition consumption, 7) Sowing seed consumption, 8) Fodder consumption, 9) Other consumption, 10) Losses, 11) Export, 12) Total utilization, 13) Source: FAOSTAT, author's calculation

Štruktúra použitia strukovín spolu v jednotlivých členských štátoch EÚ–15 je veľmi rozdielna (tabuľka č. 23). Najväčším exportérom strukovín je Francúzsko, ktoré vyváža 32,8% z celkového užitia strukovín a 33,9% hrachu. Najvyšší objem fazule vyváža Holandsko, t.j. 52,4% z celkového použitia, pričom dováža 91,9% z ponuky. Na kŕmenie hospodárskych zvierat sa fazuľa používa v Írsku (80,4%), Holandsku (35,8%), Veľkej Británii (34,0%), Nemecku (13,3%), Portugalsku (12,3%) a v Grécku (3,0%).

Pomer produkcie strukovín k dovozu v krajinách EÚ v percentách

Ratio of Legumes Production by Import in EU Countries (in %)

Tabuľka č. 21

	Strukoviny ¹	Hrach ²	Fazuľa ³
<i>EÚ-15</i>	<i>62,61 : 37,37</i>	<i>67,04 : 32,93</i>	<i>20,80 : 79,20</i>
Rakúsko ⁴	89,11 : 10,89	93,25 : 6,75	100,0
Belgicko-Luxembursko ⁵	3,09 : 96,91	2,09 : 97,91	9,12 : 90,88
Dánsko ⁶	95,21 : 4,79	96,08 : 3,93	100,0
Fínsko ⁷	80,62 : 8,83	84,08 : 4,92	100,0
Francúzsko ⁸	95,01 : 4,99	98,51 : 1,49	14,98 : 85,02
Nemecko ⁹	59,97 : 40,03	60,54 : 39,46	100,0
Grécko ¹⁰	54,89 : 45,11	10,79 : 89,21	63,50 : 36,50
Írsko ¹¹	36,85 : 63,14	6,56 : 93,44	82,54 : 17,46
Taliansko ¹²	24,65 : 75,35	14,63 : 85,37	22,76 : 77,24
Holandsko ¹³	3,18 : 96,82	1,52 : 98,48	8,08 : 91,92
Portugalsko ¹⁴	38,01 : 61,99	100,0	29,14 : 70,86
Španielsko ¹⁵	29,66 : 70,34	10,22 : 89,78	31,90 : 68,10
Švédsko ¹⁶	91,91 : 8,09	94,85 : 5,15	50,74 : 49,26
Veľká Británia ¹⁷	81,89 : 18,11	95,48 : 4,52	100,0
Slovensko¹⁸	88,84 : 9,16	95,70 : 1,75	54,18 : 50,12

Prameň: FAOSTAT, výpočet autora¹⁹

1) Legumes, 2) Peas, 3) Bean, 4) Austria, 5) Belgium–Luxembourg, 6) Denmark, 7) Finland, 8) France, 9) Germany, 10) Greece, 11) Ireland, 12) Italy, 13) Netherlands, 14) Portugal, 15) Spain, 16) Sweden, 17) Great Britain, 18) Slovak Republic, 19) Source: FAOSTAT

Vývoj ponuky fazule v kg na obyvateľa za rok v členských krajinách EÚ
Development of Bean Supply in EU Member Countries (in kilograms per inhabitant and year)

Tabuľka č. 22

Ukazovateľ ¹	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Priemer ²
<i>EU-15</i>	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakúsko ³	0,5	0,6	0,4	0,5	0,3	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4
Belgicko-Luxembursko ⁴	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	0,6	1,0	0,5	0,9	0,7
Dánsko ⁵	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Fínsko ⁶	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Francúzsko ⁷	1,0	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0
Nemecko ⁸	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Grécko ⁹	2,7	3,0	3,2	3,2	3,1	2,8	3,1	3,1	2,6	3,0
Írsko ¹⁰	0,3	0,9	0,8	1,0	0,4	0,9	1,0	1,3	1,2	0,9
Taliansko ¹¹	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,6	1,5	1,8	1,6
Holandsko ¹²	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5
Portugalsko ¹³	3,8	3,3	3,1	2,9	3,0	3,0	2,9	2,7	2,4	3,0
Španielsko ¹⁴	1,9	2,0	2,0	2,0	1,6	1,6	1,8	1,6	1,5	1,8
Švédsko ¹⁵	0,6	0,6	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Veľká Británia ¹⁶	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Slovensko¹⁷	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,4</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>

Prameň FAOSTAT¹⁸

1) Indicator, 2) Average, 3) Austria, 4) Belgium–Luxembourg, 5) Denmark, 6) Finland, 7) France, 8) Germany, 9) Greece, 10) Ireland, 11) Italy, 12) Netherlands, 13) Portugal, 14) Spain, 15) Sweden, 16) Great Britain, 17) Slovak Republic, 18) Source: FAOSTAT

Vývoj štruktúry použitia strukovín v jednotlivých krajinách EÚ a v SR (%)
Development of the Structure of Legumes Utilization in EU Countries and the SR (%)

Tabuľka č. 23

Ukazovateľ ¹	Domáca spotreba ²						Vývoz ³	Použitie ⁴
	krmivár. ⁵	osivár. ⁶	straty ⁷	potrav. ⁸	ostat. ⁹	spolu ¹⁰		
<i>EU-15</i>	59,4	3,3	1,5	16,5	0,0	80,7	19,3	100,0
Rakúsko ¹¹	79,3	4,8	4,6	5,9	0,0	94,6	5,4	100,0
Belgicko-Luxembursko ¹²	75,3	0,3	0,0	4,5	0,0	80,2	19,9	100,0
Dánsko ¹³	55,3	5,0	5,8	1,7	0,0	67,7	32,3	100,0
Fínsko ¹⁴	45,7	7,8	0,0	46,3	0,0	99,8	0,2	100,0
Francúzsko ¹⁵	60,0	2,9	0,1	4,1	0,0	67,2	32,8	100,0
Nemecko ¹⁶	72,7	3,8	2,0	16,4	0,0	94,9	5,1	100,0
Grécko ¹⁷	21,6	4,8	4,7	66,2	0,8	98,2	1,8	100,0
Írsko ¹⁸	77,9	1,5	2,0	17,3	0,0	98,7	1,3	100,0
Taliansko ¹⁹	36,9	3,7	2,4	55,8	0,0	98,8	1,2	100,0
Holandsko ²⁰	77,2	0,2	0,0	7,7	0,0	85,1	14,9	100,0
Portugalsko ²¹	26,9	2,8	5,0	57,9	0,0	92,5	7,5	100,0
Španielsko ²²	66,8	4,8	4,8	22,0	0,0	98,4	1,6	100,0
Švédsko ²³	70,1	9,0	1,7	16,9	0,0	97,7	2,3	100,0
Veľká Británia ²⁴	33,5	4,9	0,9	37,6	0,0	76,9	23,1	100,0
Slovensko²⁵	32,8	10,6	0,0	14,9	4,5	62,8	37,2	100,0

Prameň: FAOSTAT²⁶

1) Indicator, 2) Domestic consumption, 3) Export, 4) Utilization, 5) Fodder consumption, 6) Sowing seed consumption, 7) Losses, 8) Food nutrition consumption, 9) Other consumption, 10) In total, 11) Austria, 12) Belgium–Luxembourg, 13) Denmark, 14) Finland, 15) France, 16) Germany, 17) Greece, 18) Ireland, 19) Italy, 20) Netherlands, 21) Portugal, 22) Spain, 23) Sweden, 24) Great Britain, 25) Slovak Republic, 26) Source: FAOSTAT

V EÚ-25 v roku 2004 podľa Eurostatu plochy strukovín medziročne vzrástli o 6,4%. Najvýraznejší nárast osevných plôch bol pri hrachu 8,9%, pri fazuli 6,6% a pri ostatných strukovinách 1,7%. Priemerné hektárové úrody strukovín medziročne sa zvýšia o 3,6%. Najväčší nárast sa predpokladá pri ostatných strukovinách 11,7%, pri fazuli 3,6% a pri hrachu 0,6%.

Celková produkcia strukovín v roku 2004 sa odhaduje na 5,256 mil. ton, t.j. medziročný nárast o 10,7% (hrach o 9,5%, fazuľa o 10,3% a ostatné strukoviny o 18,9%).

V Českej republike v roku 2004 plochy strukovín poklesli o 9,4% na úroveň 28 407 hektárov, z toho 21 487 ha hrachu, 6 918 ha ostatných strukovín a 1 hektár fazule.

Priemerné ceny výrobcov strukovín v Českej republike v Kč/t

Average Producer Prices of Legumes in the Czech Republic in CZK/t

Tabuľka č. 24

Rok ¹	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Hrach jedlý ²	5 112	5 239	3 994	4 757	5 469	5 143	4 900
Hrach kŕmny ³	4 756	4 588	3 581	4 024	4 521	3 952	3 949
Fazuľa obyčajná ⁴	23 832	25 068	23 139	27 759	-	-	-

Prameň: ČSÚ⁵

1) Year, 2) Edible peas, 3) Fodder peas, 4) Bean, 5) Source: Statistical Office of the CR

2. SITUÁCIA NA TRHU VO SVETE

V roku 2004 FAO na základe vývoja klimatických podmienok predpokladá rekordnú produkciu strukovín vo svete. Celkovú produkciu odhaduje na úrovni 60,3 mil. ton, t.j. nárast o 9,2%, zvýšenie potravinárskej a kŕmnej spotreby strukovín a nárast obchodu so strukovinami. Celková spotreba strukovín sa predpokladá na úrovni 59 mil. ton, z toho potravinárska 39 mil. ton a kŕmna 13 mil. ton. V Austrálii, Kanade a USA potravinárska spotreba strukovín zostane na úrovni minulého roku a kŕmna spotreba sa zvýši. S nárastom potravinárskej spotreby sa uvažuje najmä v Mexiku a v Indii v dôsledku vyššej kúpyschopnosti obyvateľstva.

V Afrike sa v roku 2004 predpokladá produkcia na úrovni 9,8 mil. ton, t.j. medziročný nárast o 5,4%. V Tanzánii a Etiópii priaznivé klimatické podmienky sa prejavili na zvýšení produkcie, ktorá sa odhaduje na 1,2 mil. ton, medziročne vzrastie o 59%.

V Ázii sa celková produkcia strukovín odhaduje na 29 mil. ton, t.j. medziročný nárast o 15,1% z titulu zvýšenia priemerných hektárových úrod a osevných plôch, najmä v Číne. V Indii, ktorá je najväčším producentom strukovín na svete sa predpokladá produkcia na úrovni 15 mil. ton, t.j. nárast o 30%. Pestovanie strukovín v Indii je podporované vládou, najmä ceny strukovín.

V Latinskej Amerike a v Karibiku sa v roku 2004 očakáva produkcia strukovín na úrovni 6,6 mil. ton. V Brazílii, kde sa pestuje predovšetkým fazuľa, sa predpokladá pokles produkcie na 3,26 mil. ton. V Mexiku celková produkcia strukovín sa odhaduje na úrovni minulého roku, t.j. 1,3 mil. ton. Produkcia cíceru poklesne v dôsledku zníženého dopytu najmä v zahraničí.

V *Kanade* sa predpokladá nárast strukovín o 13% na 3,5 mil. ton a v USA nad 1,4 mil. ton. Plochy fazule poklesli v dôsledku zníženému dopytu.

V *EÚ-25* sa produkcia strukovín odhaduje na 5 mil. ton. Vo Francúzsku oševné plochy bôbu vzrástli o 5–10%, pretože ceny bôbu sú zaujímavé. Na Ukrajine sa predpokladajú vyššie priemerné hektárové úrody a následne aj produkcia. Opačná situácia je v Rusku, kde je nedostatok finančných prostriedkov na vstupy do výroby, čo sa prejaví na nižších hektárových úrodách a poklese produkcie.

Ceny jednotlivých druhov strukovín v posledných mesiacoch vzrástli. V *USA* sa ceny hrachu a šošovice od októbra 2003 zvýšili, kým cena fazule stagnovala. V *Číne* údaje colnej štatistiky svedčia o náraste cien strukovín. FOB exportná cena fazule Adzuki od novembra 2003 do februára 2004 vzrástla o 85% na 706 USD/t. V uvedenom období sa zvýšili ceny fazule Mungo na 80 USD/t a šošovice na 50 USD/t. Podobná situácia bola pri hrachu z dovozu, ktorá sa zvýšila o 70 USD/t na 280 USD/t.

Produkcia strukovín vo svete v mil. t

Legumes World Production in Million Tonnes

Tabuľka č. 25

Ukazovateľ ¹	2001	2002	2003	2004*
Afrika ²	9,4	9,6	9,3	9,8
Ázia ³	23,2	26,9	25,2	29,0
Európa ⁴	8,0	8,0	7,8	7,9
Latinská Amerika a Karibik ⁵	5,6	6,6	6,4	6,6
Severná Amerika ⁶	4,6	4,0	4,5	4,9
Oceánia ⁷	2,6	1,1	2,0	2,1
Svet⁸	53,3	56,2	55,2	60,3
Rozvojové krajiny ⁹	37,9	42,7	40,5	45,3
Rozvinuté krajiny ¹⁰	15,4	13,5	14,6	15,0

Prameň: FAO, GIEWS, Food Outlook, June 2004¹¹

* prepoklad¹²

1) Indicator, 2) Africa, 3) Asia, 4) Europe, 5) Latin America and Caribbean, 6) North America, 7) Oceania, 8) World, 9) Developing countries, 10) Developed countries, 11) Source, 12) Forecast

Plochy, priemerné hektárové úrody a produkcia strukovín na zrno vo svete

Areas, Average Hectare Yields and Production of Grain Legumes in the World

Tabuľka č. 26

Teritórium ¹	Komodita ²	Zberová plocha tis ha ³		Priemerná úroda ⁴		Produkcia tis. t ⁵	
		2002	2003	2002	2003	2002	2003*
Svet ⁶	<i>Struk. spolu</i> ⁷	70 704	70 505	0,80	0,81	56 224	57 274
	Fazuľa ⁸	27 616	27 091	0,70	0,70	19 244	18 886
	Hrach ⁹	6 245	6 576	1,54	1,64	9 592	10 802
	Bôb ¹⁰	2 655	2 614	1,60	1,56	4 257	4 084
	Cícer ¹¹	9 949	10 300	0,79	0,72	7 858	7 461
	Šošovica ¹²	3 653	3 765	0,78	0,85	2 857	3 208
Afrika ¹³	<i>Struk. spolu</i> ⁷	17 097	17 388	0,53	0,55	8 995	9 538
	Fazuľa ⁸	4 249	4 254	0,64	0,63	2 722	2 679
	Hrach ⁹	541	541	0,69	0,69	373	372
	Bôb ¹⁰	813	815	1,45	1,45	1 180	1 179
	Cícer ¹¹	533	533	0,71	0,71	378	378
	Šošovica ¹²	147	147	0,60	0,60	89	89
	<i>Struk. spolu</i> ⁷	5 844	5 880	1,13	1,19	6 612	6 979
Severná Amerika ¹⁴	Fazuľa ⁸	3 754	3 478	1,05	0,98	3 928	3 417
	Hrach ⁹	1 169	1 409	1,36	1,70	1 595	2 402
	Bôb ¹⁰	41	41	0,98	1,01	40	41
	Cícer ¹¹	301	210	1,30	1,40	392	295
	Šošovica ¹²	478	639	1,00	1,00	477	640
Južná Amerika ¹⁵	<i>Struk. spolu</i> ⁷	5 077	5 060	0,79	0,84	4 002	4 271
	Fazuľa ⁸	4 811	4 790	0,77	0,83	3 074	3 959
	Hrach ⁹	81	82	1,08	1,04	88	85
	Bôb ¹⁰	98	100	1,05	1,06	104	105
	Cícer ¹¹	7	8	1,08	1,08	8	9
	Šošovica ¹²	21	21	0,98	0,97	20	20
Ázia ¹⁶	<i>Struk. spolu</i> ⁷	36 612	36 007	0,73	0,72	26 884	25 748
	Fazuľa ⁸	14 370	14 161	0,58	0,58	8 323	8 270
	Hrach ⁹	1 968	1 905	1,10	1,15	2 157	2 183
	Bôb ¹⁰	1 295	1 246	1,69	1,52	2 187	1 889
	Cícer ¹¹	8 799	9 234	0,78	0,70	6 842	6 488
	Šošovica ¹²	2 789	2 788	0,77	0,79	2 159	2 207
Európa ¹⁷	<i>Struk. spolu</i> ⁷	3 894	4 024	2,06	2,02	8 039	8 130
	Fazuľa ⁸	382	358	1,38	1,42	528	507
	Hrach ⁹	2 162	2 293	2,40	2,34	5 194	5 363
	Bôb ¹⁰	251	256	2,54	2,34	638	599
	Cícer ¹¹	108	98	0,95	0,94	103	92
	Šošovica ¹²	52	51	0,86	0,83	44	43
Austrália ¹⁸	<i>Struk. spolu</i> ⁷	2 054	2 126	0,83	1,21	1 696	2 570
	Fazuľa ⁸	1 66	1 194	0,53	1,20	560	1 433
	Hrach ⁹	353	334	1,23	1,10	433	368
	Bôb ¹⁰	164	157	1,22	1,72	200	270
	Cícer ¹¹	248	217	1,03	0,92	256	199
	Šošovica ¹²	125	128	1,44	1,62	180	207

Prameň: FAOSTAT Statistics Database, február 2004¹⁹

1) Territory, 2) Commodity, 3) Harvested area in thousand hectares, 4) Average hectare, 5) Production in thousand tonnes, 6) World, 7) Legumes in total, 8) Bean, 9) Peas, 10) Broad bean, 11) Chickpea, 12) Lentil, 13) Africa, 14) North America, 15) South America, 16) Asia, 17) Europe, 18) Australia, 19) Source: FAOSTAT Statistics Database, February 2004

PRÍLOHY

Colné sadzby pre dovoz strukovín na Slovensko do 30.4. 2004

Customs Tariffs for Import of Legumes to Slovakia up to 30 April 2004

Položka CS ¹	Názov tovaru ²	MJ ³	Všeobecné clo ⁴	Zmluvné clo ⁵	Pref. RK
0713	Suché strukoviny, vylúpané, ošúpané alebo neošúpané, lámané alebo nelámané ⁶				
0713 10	-Hrach ⁷ (Pisum sativum):				
0713 10 10	--Na siatie ⁸	KGN	11,0	1,0	P10A
0713 10 90	--Ostatný ⁹	KGN	11,0	1,0	P10A, P11
0713 20 00	-Cícer ¹⁰ (Garbanzos):	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 31 00	-Fazuľa ¹¹ (Vigna spp., Phaseolus spp.): --Fazuľa druhov Vigna mungo (L.) Hepper alebo Vigna radiata (L.) Wilczek: ¹²	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 32 00	--Malá červená fazuľa ¹³ (Adzuki) (Phaseolus alebo Vigna angularis):	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 33	--Fazuľa obyčajná ¹⁴ (Phaseolus vulgaris):				
0713 33 10	---Na siatie ⁸	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 33 90	---Ostatná ⁹	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 39 00	--Ostatné: ⁹	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 40 00	-Šošovica ¹⁵	KGN	8,0	2,0	P10A
071350 00	-Bôb (Vicia faba var. major) a kónský bôb ¹⁶ (Vicia faba var. equina, Vicia faba var. minor):	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 90	-Ostatné: ⁹				
0713 90 10	--Na siatie ⁸	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	
0713 90 90	--Ostatné ⁹	KGN	5,0	bez cla ¹⁷	

Prameň: Colný sadzobník 2004¹⁷

P10A, P11 – 0713 10 90 – ročná kvóta je 66,7 ton s nulovým clo¹⁸

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 3) Unit, 4) General duty, 5) Contractual duty, 6) Dried leguminous vegetables, shelled, whether or not skinned or split, 7) Peas, 8) For sowing, 9) Other, 10) Chickpeas, 11) Bean, 12) Bean of the species Vigna mungo (L.) Hepper or Vigna radiata (L.) Wilczek, 13) Small red bean, 14) Kidney bean including white peabeans, 15) Lentils, 16) Broad bean (Vicia faba var. major) and horse bean, 17) Source: Customs Tariff Book 2004, 18) P10A, P11–0713 10 90–annual quota of 66,7 tonnes with zero customs duty

Dovoz strukovín do SR v tonách
Import of Legumes to Slovakia in Tonnes

Položka colného sadzob. ¹	Názov tovaru ²	1999	2000	2001	2002	2003
0713	Strukoviny suché vylúp., tiež ošúp., alebo drvené ⁴	3 895	5 521	10 314	10 086	8 093
0713 10	Hrach (<i>Pisum sativum</i>) ⁵	262	287	1 349	1 418	785
0713 33	Fazuľa obyčajná (<i>Phaseolus spp</i>) ⁶	1 447	2 427	5 315	3 909	114
0713 20 00	Cícer (<i>Garbanzos</i>) ⁷	3	0	1,2	5,5	31
0713 31 00	Fazuľa druhov <i>Vigna mungo</i> , Hepper alebo <i>Vigna radiata</i> , Wilczek ⁸	42	22	42	33	11
0713 32 00	Malá červená fazuľa (<i>Adzuki</i>), (<i>Phaseolus</i> alebo <i>Vigna angularis</i>) ⁹	94	311	89	101	151
0713 40 00	Šošovica ¹⁰	1 838	2 076	3 014	2 745	2 351
0713 50 00	Bôb (<i>Vicia faba</i> var. major) a konský bôb ¹¹	0,3	0,4	101	0	3

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 3) I.-VI.2002, 4) General duty, 5) Peas, 6) Kidney bean including white peabeans, 7) Chickpeas, 8) Bean of the species *Vigna mungo* (L.) Hepper or *Vigna radiata* (L.) Wilczek, 9) Small red bean, 10) Lentils, 11) Broad bean (*Vicia faba* var. major) and horse bean, 12) Source: Customs Directorate of the SR, RIAFE

Vývoz strukovín zo SR v tonách
Export of Legumes from Slovakia in Tonnes

Položka colného sadzob. ¹	Názov tovaru ²	1999	2000	2001	2002	2003
0713	Strukoviny suché vylúp., tiež ošúp., alebo drvené ⁴	33 777	9 509	11 627	14 555	12 689
0713 10	Hrach (<i>Pisum sativum</i>) ⁵	30 838	7 851	7 084	10 130	8 713
0713 33	Fazuľa obyčajná (<i>Phaseolus spp</i>) ⁶	404	1 147	2 881	3 123	360
0713 20 00	Cícer (<i>Garbanzos</i>) ⁷	16	8	0,7	0	0
0713 31 00	Fazuľa druhov <i>Vigna mungo</i> , Hepper alebo <i>Vigna radiata</i> , Wilczek ⁸	0	0	0	9	0
0713 32 00	Malá červená fazuľa (<i>Adzuki</i>), (<i>Phaseolus</i> alebo <i>Vigna angularis</i>) ⁹	0,5	14	0	2,7	27
0713 40 00	Šošovica ¹⁰	303	404	1 229	1 241	1 265
0713 50 00	Bôb (<i>Vicia faba</i> var. major) a konský bôb ¹¹	227	0	0	9,3	22

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, VÚEPP¹²

1) Customs Tariff Book Item, 2) Description, 4) General duty, 5) Peas, 6) Kidney bean including white peabeans, 7) Chickpeas, 8) bean of the species *Vigna mungo* (L.) Hepper or *Vigna radiata* (L.) Wilczek, 9) Small red bean, 10) Lentils, 11) Broad bean (*Vicia faba* var. major) and horse bean, 12) Source: Customs Directorate of the SR, RIAFE

Vlastné náklady a výnosy v Sk u hrachu jedlého v roku 2003
Actual Costs and Revenues of Edible Peas in SKK in 2003

Ukazovateľ ¹	Výrobná oblasť ²					Spolu SR ⁸
	Kukuričná ³	Repárska ⁴	Zemiak. ⁵	Zemiak. ovsená ⁶	Horská ⁷	
Osivá nakúpené ¹⁰	2 745	3 173	-	-	0	2 884
Osivá vyrobené ¹¹	185	0	-	-	0	131
Hnojivá nakúpené ¹²	818	1 431	-	-	0	988
Hnojivá vyrobené ¹³	209	315	-	-	0	180
Chemické ochr. prostriedky ¹⁴	3 259	2 553	-	-	0	3 154
Ostatný priamy materiál ¹⁵	125	376	-	-	0	338
Mzdy a odmeny priame ⁹	439	360	-	-	0	391
Sociálne náklady ¹⁶	55	117	-	-	0	67
Opravy a udržiavanie ¹⁷	29	10	-	-	0	22
Odpisy HIM ¹⁸	0	0	-	-	0	11
Agrochemické služby ¹⁹	622	411	-	-	0	523
Ost. priame náklady a služby ²⁰	2 324	1 020	-	-	0	1 755
Náklady pomoc. činností ²¹	3 946	2 721	-	-	0	3 599
Zníženie nákladov o zúčt. výnosy ²²	-127	0	-	-	0	- 83
Priame náklady spolu²³	14 629	12 487	-	-	0	13 960
Réžia výrobná ²⁴	1 001	1 228	-	-	0	967
Réžia správna ²⁵	718	1 751	-	-	0	906
VN celkom na ha²⁶	16 348	15 466	-	-	0	15 833
Úroda v t/ha ²⁷	1,74	1,54	-	-	0	1,71
VN hl. výrobku na ha ²⁸	16 296	15 294	-	-	0	15 747
VN ved. výrobku na ha ²⁹	52	173	-	-	0	85
VN na 1 tonu³⁰	9 339	9 928	-	-	0	9 195
Výnosy na ha ³¹	12 405	11 4721 518	-	-	0	11 796
Z toho dotácie na ha spolu ³²	1 219	1 518	-	-	0	1 175
z toho: v znevýh. obl. ³³	169	350	-	-	0	190
na podporu podnik. ³⁴	1 050	1 168	-	-	0	985
Výnosy na ha hl. výrobku ³⁶	12 368	11 320	-	-	0	11 735
Hosp. výsl. na ha ³⁷	- 3 943	- 3 995	-	-	0	- 4037
Hosp. výsl. na ha hl. výrobku ³⁸	- 3928	- 3 975	-	-	0	- 4 012
Hospod. výsl. na t ³⁹	-2 251	- 2580	-	-	0	- 2 343
Počet podnikov ⁴⁰	10	6	3	1	0	20

Prameň: Vlastné náklady a výsledky hospodárenia poľnohospodárskych podnikov v SR za rok 2003 v triedení podľa výrobných oblastí. Bratislava, VÚEPP, 2004^{4f}

1) Indicator, 2) Production area type, 3) Maize, 4) Beet, 5) Potato, 6) Potato -oats, 7) Mountain, 8) SR in total, 9) Wages costs, 10) Purchased seeds stock, 11) Produced seeds stock, 12) Purchased fertilizers, 13) Produced fertilizers, 14) Chemical preserved means, 15) Other direct material, 16) Social costs, 17) Repairs and maintenance, 18) Depreciation of tangible investment property (tangible assets), 19) Agrochemical services, 20) Other direct costs, 21) Costs of subsidiary activities, 22) Items accom. direct costs, 23) Direct costs in total, 24) Production overhead, 25) Administration overhead, 26) Actual costs in total per ha, 27) Yield in t/ha, 28) Actual costs of main product per ha, 29) Actual costs of by product per ha, 30) Actual costs per ton, 31) Revenues per ha, 32) Of which subsidies per ha, 33) In less favoured areas, 34) For business support, 35) For impacts of drought, 36) Revenues per ha of main product, 37) Econ. result per ha, 38) Econ. result per ha of main product, 39) Econ. result per ton, 40) Number of enterprises, 41) Source: Actual costs and economic results of agricultural enterprises in the SR in 2003, classified by type of production area. Bratislava, RIAFE 2004.

Príloha č. 6
Appendix No. 6

Priemerné ceny výrobcov hrachu v Českej republike v roku 2004 v Kč/t

Average Producer Prices of Peas in the Czech Republic in 2004 (in CZK/t)

Ukazovateľ ¹	I:	II.	III:	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Priemer ²
Hrách jedlý ³	4 909	5 219	5 475	5 372	5 477				5 140
Hrách krmný ⁴	4 562	4 502	4 967	3 950	3 671	5 162	4 241	3 958	4 215

Prameň: ČSÚ ČR⁵

1) Indicator, 2) Average, 3) Edible peas, 4) Fodder peas, 5) Source: Statistical Office of the Czech Republic

Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.

Strukoviny

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a Ministerstvo pôdohospodárstva SR. Vydanie prvé. Náklad 70 výtlačkov. Rozsah 33 strán, v tom 26 tabuliek, 1 graf a 6 príloh.

ISBN 80-8058-344-7

